

Justis- og beredskapsdepartementet,
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Vår ref: RPU
Vår dato: 26.09.2014
Deres ref: 14/3812
Deres dato: 26.06.14

Høringsuttalelse – endringer i utlendingsloven (24-årsgrense for familieetablering).

Vi viser til høringsbrev datert 26.06.14, hvor det bes om høringsinstansenes syn på de foreslåtte endringene i utlendingsloven.

Jussformidlingen stiller seg negative til departementets forslag om heving av aldersgrensen for familieetablering til 24 år.

1. Heving av aldersgrensen til 24 år

Departementet begrunner forslaget om å innføre en 24-årsgrense for familieetablering i hensynet til å hindre tvangsekteskap.

Jussformidlingen er skeptiske til departementets forslag fordi det ikke kan dokumenteres at heving av aldersgrensen er et effektivt virkemiddel for å forhindre tvangsekteskap. Departementet har i høringsbrevet vist til at dette ikke kan dokumenteres, men det vises også til at det generelt vanskelig lar seg gjøre å dokumentere omfanget av tvangsekteskap og virkningen av ulike tiltak for å motvirke dette. Det vises til at eldre parter, både som følge av personlig modenhet og som følge av en mer selvstendig posisjon i familien, likevel har større mulighet til å motsette seg press fra familien når det gjelder avgjørende livsvalg. Videre viser departementet til at manglende dokumentasjon og sikkerhet for at forslaget er et effektivt virkemiddel ikke i seg selv betyr at man ikke bør iverksette tiltak som man har tro på virkningen av.

Jussformidlingen vil understreke at vi er enig med departementet i at tvangsekteskap er et alvorlig overgrep som man bør motvirke med de hjelpemidler som finnes forholdsmessige. Likevel mener vi at det ikke er forholdsmessig å innføre en generell 24-års aldersgrense for familieetablering, på bekostning av hensynet til de som har inngått frivillige ekteskap som rammes av bestemmelsen, når det ikke kan dokumenteres at 24 årsgrensen er et effektivt virkemiddel mot tvangsekteskap. Det er et svært verneverdig hensyn at parter som ønsker å gifte seg og å etablere et samliv på tvers av landegrensene, og på frivillig grunnlag, har muligheten til det. Det vil dermed være uheldig om denne muligheten skal ha en aldersgrense på 24 år, når den generelle aldersgrensen for å inngå ekteskap i Norge er 18 år. Jussformidlingen anser derfor hevingen av alderskravet for høyt.

Vi vil bemerke at forslaget vil innebære begrensinger som går ut over den grunnleggende rettigheten om fritt å kunne velge å inngå ekteskap på frivillig grunnlag med den man ønsker, når man ønsker – etter oppnådd myndighetsalder. Dette er en sentral rettighet som ligger sterkt forankret i det norske samfunnet. Dersom det innføres krav til alder på 24 år for å hindre tvangsekteskap, vil det medføre den uheldige konsekvens at det stilles opp begrensninger for rettigheten til å inngå også frivillig ekteskap – nettopp den rettigheten man prøver å verne med forslaget.

Til slutt vil Jussformidlingen bemerke at det fremstår noe ubegrunnet dersom Norge skal ha en 24 årsgrense, uten at det kan dokumenteres at regelen vil være effektiv for å hindre tvangsekteskap, når EU i sitt direktiv ikke har funnet grunn til å sette aldersgrensen høyere enn maksimalt 21 år.

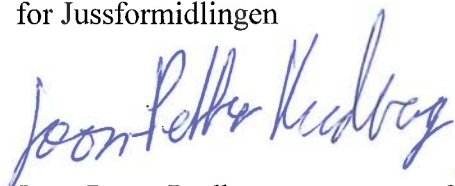
Når det gjelder aldersgrensens formål om å sikre at paret kan forsørge seg selv, nøyer vi oss med å bemerke at formålet om å sikre underhold allerede er varetatt gjennom bestemmelsene om underholdskrav i utlendingsforskriften.

2. Særlig om tiltak for å forhindre at unge personer holdes tilbake i opprinnelseslandet som følge av 24-årsgrensen

Departementet viser til den mulige risikoen for at forhøyet alderskrav kan innebære at unge personer likevel blir brakt til opprinnelseslandet og giftet bort mot sin vilje, og at de således blir utsatt for et ytterligere overgrep ved at de blir holdt tilbake i opprinnelseslandet til aldersgrensen er oppfylt. Departementet imøteser innspill fra høringsinstansene på ytterligere tiltak som kan forhindre at noen tas med til utlandet og giftes bort mot sin vilje.

Da Jussformidlingen stiller seg skeptiske til forhøyet alderskrav går vi ikke nærmere inn på vurderingen av hvilke tiltak som kan forhindre at personer blir holdt tilbake i utlandet inntil aldersgrensen er oppfylt. Vi vil imidlertid bemerke at også denne muligheten er et sentralt poeng som trekker i retning av at heving av aldersgrensen ikke er et effektivt virkemiddel for å hindre tvangsekteskap.

Med vennlig hilsen
for Jussformidlingen

Joon-Petter Rudberg
Daglig leder

Signe Bechmann Hansen
Leder av Rettspolitisk Utvalg

Lene Lilletvedt
Saksbehandler